

DA LEČENJE

Maligna oboljenja najčešće moraju da se leče hemio ili zračnom terapijom. Nevolja je u tome što ovaj obavezan način lečenja izaziva brojne neprijatnosti koje dodatno otežavaju kvalitet života obolelog od zloćudnog tumora.

Dr. Snežana Bošnjak

Da bi bolje podneli terapiju pacijenti pribegavaju alternativnim supstancama među kojima ima i onih koje više štete nego što koriste. Mnogima, nažalost, nije ni poznato da postoje savremeni preparati koji sprečavaju mučninu i povraćanje, propratne infekcije, dijareju, gubitak apetita,

pad belih krvnih zrnaca... Reč je o suportivnoj terapiji, posebnom pristupu u lečenju obolelih od raka, koji obezbeđuje kvalitetniji život tokom primanja citostatika i radioterapije, a i posle toga.

Podrška pacijenta

Pionir u primeni suportivne terapije u našoj zemlji je **dr. sc. med. Snežana Bošnjak, naučni savetnik**, zaposlena u najreferentnijoj ustanovi za lečenje obolelih od karcinoma - Institutu za onkologiju i radiologiju Srbi-

Moderna onkologija

Naučni savetnik dr. Snežana Bošnjak, klinički farmakolog, koja je doktorirala na temu suportivne terapije onkoloških pacijenata kaže da moderna onkologija osim utvrđivanja dijagnoze i lečenja maligne bolesti obavezno podrazumeva i suportivnu onkologiju, odnosno pomoć pacijentu i njegovoj porodici da maksimalno očuvaju kvalitet života, a to omogućavaju upravo namenski lekovi.

- Uočeno je da citostatici novije generacije izazivaju nove nevolje, jer ih prate pojave promena na koži, noktima, nervima, česti prolivi, ali istovremeno suportivna terapija istražuje i uvodi lekove koji će to da spreče - rekla je dr. Bošnjak.

raka lakše pada

je. U razgovoru za "Bilje i zdravlje" dr Bošnjak kaže:

- Cilj suportivne terapije je da obezbedi, odnosno da podrži pacijenta da njegovo lečenje ne bude samo efikasno, već dobro podnošljivo, bezbedno i što komfornije. Zato je Institut oformio poseban osek suportivne terapije i onkološke intenzivne nege, koji ima četiri kreveta, tim za konsultacije na Institutu, ambulantu za bol i druge simptome. Naš osek doprinosi sveobuhvatnijem lečenju obolelih, kao i edukaciji lekara onkologa širom zemlje.

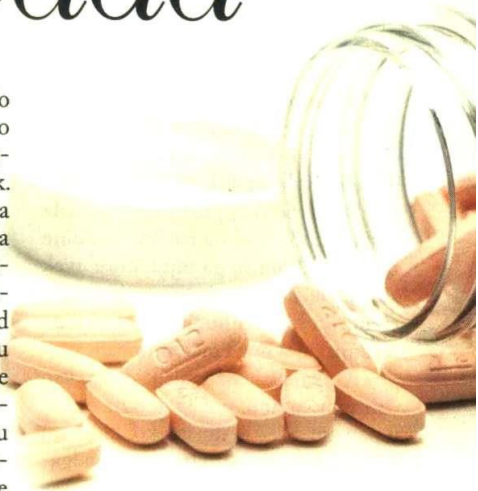
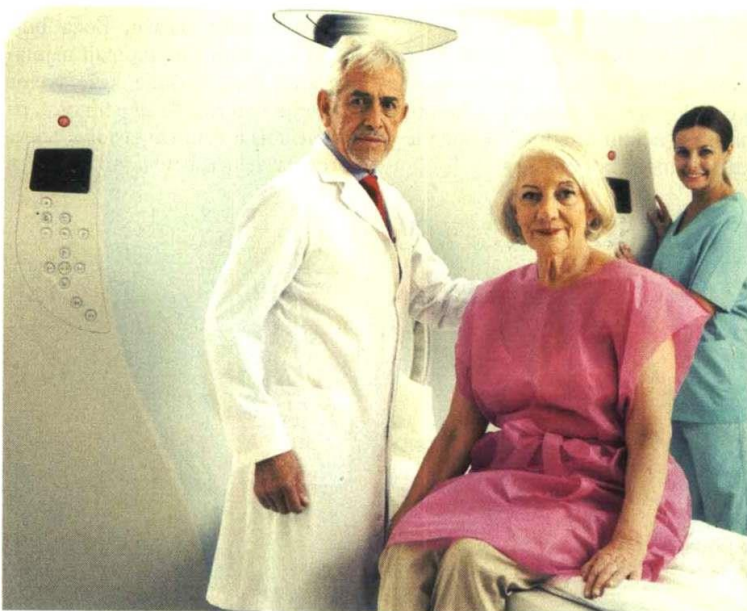
Neželjena dejstva

Naša sagovornica dalje objašnjava da su mučnina i povraćanje najčešća neželjena dejstva hemio i zračne terapije. Ali, zahvaljujući intenzivnim istraživanjima i otkriću novih lekova ova neželjena dejstva su u velikoj meri eliminisana, tako da danas više od 80 odsto pacijenata neće imati povraćanje, a između 70 do 80 odsto neće imati nikakvu značajniju mučninu.

- Ranije su ljudi povraćali do sedam dana posle hemioterapije i to više od pet puta dnevno i imali neprestanu mučninu - kaže dr Bošnjak. To je bio glavni razlog odustajanja od daljeg lečenja. Sada se ova pojava sprečava lekovima iz grupe antiemetika, koji se pacijentu daju pre terapije, po potrebi i posle. Nevolje usled primanja citostatika i radioterapije su i mukozitis odnosno upala sluzokože usne šupljine, pojava ranica, krvarenje desni, bol pri gutanju... Česte su i infekcije praćene povišenom telesnom temperaturom, oštećenje krvne slike, tromboza vena, popuštanje rada srca... Naravno, najčešći simptom maligne bolesti je bol, ali za sve ove

80%

LEČENIH OD RAKA NEMA MUČNINU UZ SUPORTIVNU TERAPIJU

MOGUĆ KVALITETNIJI ŽIVOT POSLE PRIMANJA CITOSTATIKA

neželjene efekte postoje odgovarajući medikamenti, kao i za poboljšanje apetita, sprečavanje gubitka telesne težine, mišićne mase i masnoća.

Registrovani lekovi

- Svi lekovi neophodni u suportivnoj terapiji onkoloških pacijenata registrovani su u našoj zemlji - upućuje nas dr Bošnjak. Oni se izdaju isključivo na lekarski recept ili ih mogu nabaviti bolnice. Za većinu njih Fond zdravstvenog osiguranja pokriva troškove u celini ili delimično.

Najefikasniju kombinaciju lekova iz grupe onih koji sprečavaju mučninu i povraćanje u potpunosti pokriva zdravstveno osiguranje, jedino pacijentkinje koje primaju hemioterapiju za karcinom dojke sa visokim rizikom za mučninu i povraćanje, o trošku Fonda mogu da dobiju kombinaciju dva antiemetika, za razliku od zema-lja u okruženju gde se za istu namenu dobija kombinacija tri leka. Takođe, svi lekovi koji sprečavaju posledice upale sluzokože usne šupljine, ne mogu da se nabave o trošku države. ■

Ivana Kovačić